VAASAN HOVIOIKEUS

PL 217

65101 VAASA

LAUSUNTO summaarisista asioista

7.3.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: Lausuntopyyntönne 22.2.2018 koskien HE 190/2017 (summaaristen asioiden käsittely)

Keskitettävät summaariset asiat

Keskittämisen edut liittyvät asioihin, jotka ovat ratkaistavissa rutiininomaisin toimenpitein. Tyypillinen esimerkki isosta asiaryhmästä, joissa niitä ei saavuteta ja joissa keskittämisestä voi jopa olla haittaa, ovat huoneenvuokra-asiat. Niissä on yleistä, että oikeudenkäynnin aikana maksetaan vanhoja rästejä ja toisaalta syntyy uusia. Niihin liittyy usein todellisia epäselvyyksiä ja joskus vuokralainen myös saattaa tiedoksiantoa pakoilemalla tai erilaisia väitteitä esittämällä pyrkiä saamaan lisäaikaa asioidensa hoitamiselle kuntoon ja rästien maksamiselle. Lukumääräisesti suurimmassa osassa näissä asioita kantajana on kunnallinen tai valtakunnallinen vuokrataloyhtiö. Niiden tiedossa on käräjäoikeuksien käytännöt ja asioiden siirtämisestä olisi niiden asioinnille käytännössä vain haittaa.

Esityksessä on tutkittu mahdollisuutta rajata tietyt asiatyypit pois menettelystä. Tämä olisi esityksessä todetuin tavoin lainsäädäntöteknisesti hankalaa eikä ratkaisu ole käytännössä toteuttamiskelpoinen. Asiaa olisi kuitenkin voitu lähestyä myös toisesta näkökulmasta. Asiaryhmät voitaisiin valita oikeuspaikkaa koskevalla säänteIyllä. Ehdotettu OK 10:17a:n oikeuspaikan soveltamisalasta voitaisiin säätää esimerkiksi seuraavalla tavalla:

> *Ahvenanmaan, Itä-Uudenmaan, Helsingin, Kymenlaakson, Lapin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen käräjäoikeudet ovat toimivaltaisia tutkimaan summaarisia riita-asioita, joiden oikeuspaikasta säädetään tämän luvun 1 §:ssä, 2 §:n 1 momentissa tai 3 §:ssä.*

Tällä sääntelyllä keskittäminen rajattaisiin melko pitkälle tyypillisiin lukumäärältään suuriin rutiiniasioihin. Ulkopuolelle jäisi lukumääriltään pieniä, mutta usein hankalammin käsiteltäviä asioita, joista keskittämisen kautta saatavat hyödyt olisivat vähäisempiä. Harkintaan voitaisiin luonnollisesti ottaa, olisiko tarve ottaa mukaan myös muita valinnaisia oikeuspaikkoja. Ne koskisivat kuitenkin varsin pieniä asiaryhmiä, jotka eivät yleensä ole tyypillisiä massakäsittelyyn sopivia asioita.

Riitautetun summaarisen asian käsittelystä

Summaarisessa menettelyssä vireille pantuja asioita riitautuu lukumääräisesti kohtuullisen paljon. Tällöin niiden käsittely siirtyy joko notaarille tai tuomarille. Alkuperäisessä työryhmän mietinnössä niiden käsittelyn esitettiin pääsääntöisesti jatkuvan summaarisia asioita käsittelevässä tuomioistuimessa. Järjestely ei olisi ollut onnistunut ja siitä on nyt onneksi luovuttu. Esitykseen sisältyy kuitenkin vielä yksi epäjohdonmukaisuus.

OK 12:15 mukaan takaisinsaantia haetaan siltä tuomioistuimelta, joka on antanut yksipuolisen tuomion. Tästä syystä vastaaja joutuisi erilaiseen asemaan sen mukaan, onko hän osannut tai onnistunut käyttämään puhevaltaansa vastausajassa vai ei. Lisäksi tulkintakäytäntö siitä, milloin yksipuolinen tuomio annetaan puutteellisen vastauksen perusteella (OK 5:13.1.2: ei ole esittänyt vastauksessaan kanteen vastustamiselle perustetta tai vetoaa ainoastaan sellaiseen perusteeseen, jolla selvästi ei ole vaikutusta asian ratkaisemiseen) vaihtelee jossain määrin. Etenkin OK 5:7 mukaisissa tilanteissa (hallinnan loukkaukset; esim. avoparit tai erilaiset välipuheet yhteisestä omaisuuden hallinnasta) tulkinnat vaihtelevat varsin paljonkin. Järjestelmän johdonmukaisen toiminnan kannalta olisi selkeintä, että summaarisen asian käsittelyn keskittämiseen perustuvassa asiassa annetun yksipuolisen tuomion johdosta annetun takaisinsaantikanteen oikeuspaikka olisi OK 10 luvun pääsäännön mukainen tuomioistuin.

Tällainen muutos olisi tarpeen myös seuraavasta syystä. Vastauksen antamisen laiminlyönyt tai osaamattomuuden johdosta puutteellisen vastauksen antanut yksityishenkilö voisi joutua esityksen mukaisessa tilanteessa ajamaan asiaansa hyvin kaukana omasta kotipaikastaan. Häädön yksipuolisella tuomiolla saanut pihtiputaalaisen avoparin toinen huoneiston hallintaoikeuden perusteen riitauttanut osapuoli joutuisi ajamaan takaisinsaantikannetta Vaasassa ja lieksalainen Kouvolassa. Tällainen velvollisuus ajaa asiaansa etäällä omasta kotipaikastaan voitaisiin tulkita tosialliseksi esteeksi tuomioistuimeen pääsylle eli Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan ja perustuslain 21 §:n mukaisen access to justice -periaatteen loukkaukseksi.

Takaisinsaantikanteen oikeuspaikka tulisi ilmoittaa yksipuolisessa tuomiossa. Oikeudenmenetysten ja sekaannusten välttämiseksi olisi paikallaan määrätä, että yksipuolisen tuomion antaneen tuomioistuimen tulisi siirtää sille toimitetun takaisinsaantikanteen käsittely toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, elleivät molemmat asianosaiset pyydä asian käsittelyä siellä. Yksipuolisen tuomion antanut tuomioistuin olisi siten valinnainen oikeuspaikka samalla tavoin kuin riitautuneessa summaarisessa asiassa. Sääntelytapa olisi näin muutettuna johdonmukainen ja riippumaton asianosaisten ja viranomaisten toiminnasta.

OK 12 luvun 15 §:ä tulisi edellä mainitun johdosta lisätä ehdotetun uudistuksen vuoksi uusi 2 momentti, joka voisi kuulua seuraavasti:

> *Jos yksipuolisen tuomion antaneen tuomioistuimen toimivalta ratkaista asia on perustunut yksinomaan oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 17 a §:n säännökseen, takaisinsaantia on haettava muiden säännösten mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Jos takaisinsaantia on haettu yksipuolisen tuomion antaneessa tuomioistuimessa, sen on siirrettävä asia käsiteltäväksi toimivaltaiseen tuomioistuimeen ellei myös vastapuoli ole pyytänyt sen käsittelemistä yksipuolisen tuomion antaneessa tuomioistuimessa.*

Perusteluissa olisi hyvä mainita, että suostumusta ei ole tarpeen tiedustella ja että suostumuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä vain haastehakemukseen tai myöhemmin annettuun lausumaan kirjattua osapuolen pyyntöä.

Summaarisia asioita käsittelevät käräjäoikeudet ja niiden tuomiopiirit

Käräjäoikeuksista säädetään laissa, mutta niiden tuomiopiireistä säädetään Valtioneuvoston asetuksella. Asetusluonnos on liitetty esitykseen. Näitä asioita käsittelevien tuomioistuinten valintaa varten pitää luonnollisesti olla jokin kuva siitä, miten asiat ovat jaettavissa järkevällä ja tehokasta toimintaa tukevalla tavalla.

Seuraavaan taulukkoon on koottu tuomiopiirien asukasmäärät vuodelta 2014 (lähde: käräjäoikeusverkkoesitys) ja niissä vuonna 2017 käsitellyt saapuneet summaariset siviiliasiat. Taulukon

perusteella voi saada hyvän kuvan siitä, miten asiat tulevat käytännössä jakautumaan. Tuomiopiirijakoon tulee käräjäoikeusuudistuksen myötä vähäisiä muutoksia, mutta niillä ei ole olennaista vaikutusta.

Käsittelevä KO	KO-piiri ja asukasluku	HO-piiri	Asiat 2017
Helsinki	Helsinki 612.664 Poikkeama -65.161	Helsinki	52.567 Poikkeama +2.341
Itä-Uusimaa	Nyt Itä-Uusimaa 101 051 Nyt Vantaa 208 098 Nyt Tuusula 138 670 Nyt Hyvinkää 133 833 Nyt Espoo 269 854 Nyt Länsi-Uusimaa 173 154 Yhteensä 1.024.660 Poikkeama +346.835	Helsinki Helsinki Helsinki Helsinki Helsinki Turku (Helsinki)	7.054 20.160 11.146 11.088 17.633 12.563 Yhteensä 79.644 Poikkeama +29.418
Ahvenanmaa	Ahvenanmaa 28.666	Turku	1.290
Varsinais-Suomi	V-Suomi 470.880 Kanta-Häme 129.014 Yhteensä 599.894 Poikkeama –77.931	Turku Turku	35.915 10.678 Yhteensä 46.593 Poikkeama -3.633
Pirkanmaa	Pirkanmaa 500.166 Satakunta 224.556 Yhteensä 724.722 Poikkeama +46.897	Turku Vaasa	37.162 16 663 Yhteensä 53 825 Poikkeama +3.599
Kymenlaakso	Kymenlaakso 175.461 Etelä-Karjala132 252 Etelä-Savo 152.518 Pohjois-Karjala 165.445 Pohjois-Savo 248.430 Päijät-Häme 202.424 Yhteensä 1.076.530 Poikkeama +398.705	Itä-Suomi Itä-Suomi Itä-Suomi Itä-Suomi Itä-Suomi Itä-Suomi	12.916 9.329 10.731 10.722 18.786 16.588 Yhteensä 79.072 Poikkeama +28.846
Pohjanmaa	Nyt Pohjanmaa 180.384 Nyt Keski-Pohjanmaa 68.677 Etelä-Pohjanmaa 193.977 Keski-Suomi 275.320 Yhteensä 718.358 Poikkeama +40.533	Vaasa Vaasa Vaasa Vaasa	9.450 4.124 12.155 18.818 Yhteensä 44.547 Poikkeama -5.679
Oulu	Nyt Oulu 283.191 Nyt Ylivieska-Raahe 123.289 Yhteensä 406.480 Poikkeama -271.345	Rovaniemi Rovaniemi Rovaniemi	19.225 7.314 Yhteensä 26.539 Poikkeama -23.697
Lappi	Nyt Lappi 110.690 Nyt Kemi-Tornio 71.824 Kainuu 76.782 Yhteensä 259.296 Poikkeama -418.529	Rovaniemi Rovaniemi Rovaniemi	8.355 5.881 4.784 Yhteensä 19.020 Poikkeama – 30.206

Taulukkoon on merkitty puneella suurimmat poikkeamat kahdeksan käräjäoikeuden (pl. Ahvenanmaa) asukaslukujen keskiarvosta 677.826 ja asiamäärien keskiarvosta 50.226. Luvut osoittavat, että asiamäärät

tulevat muuttumaan varsin eri tavoin eri puolilla maata ja käräjäoikeudet muodostuvat kovin erilaisiksi toimintaedellytyksiltään. Käräjäoikeusverkon muutoksista johtuen osalla vastaanottavista tuomioistuimista on useita toimipaikkoja ja asioita saatetaan henkilöstön ja toimitilojen järjestelyiden takia käsitellä useassa toimipisteessä. Näissä tuomioistuimissa keskittäminen tullee toteutumaan vasta pitkähkön siirtymäkauden myötä. Niissä tuomioistuimissa, joissa ei ole lakkautettavia toimipaikkoja, uudistukset vaikuttavat heti lain tullessa voimaan. Esityksessä ei ole vakuuttavasti esitetty perustetta näin suurille eroille.

Todettakoon vielä, että kokemusten mukaan kaikkein suurimmat yksiköt eivät ole aina osoittautuneet parhaiten ja tehokkaimmin toimiviksi. Ainakaan tämä ei ole itsestäänselvyys. Muissa Pohjoismaissa onkin keskittämisen asemesta pyritty hajauttamaan käsittelyä. Näin on menetelty tuloksellisesti esimerkiksi Tukholmassa ja Kööpenhaminassa.

Summaaristen asioiden määrä on myös vuosien varrella jonkin verran vaihdellut ja kehitys on myös ajoittain ollut alueellisesti epätasaista. Henkilöstömääriä on hyvin vaikea sopeuttaa näihin vaihteluihin, koska virkasuhteet ovat pysyviä, mikä on toisaalta tuomioistuintyön luonteen takia välttämätöntäkin ja myös hyvän henkilöstöpolitiikan periaatteiden mukaista. Kun isoja asiamääriä keskitetään hyvin lyhyellä täytäntöönpanoajalla, tulee ongelmia. Henkilöstön on vaikea siirtyä etäällä olevaan yksikköön.

Esityksen valmistelun yhteydessä on pohdittu ratkaisuksi tähän ns. juttusäkkejä, jossa olevia juttuja voitaisiin käsitellä missä tahansa tuomioistuimessa. On myös pohdittu sitä vaihtoehtoa, että asioita voitaisiin siirtää tuomioistuimesta toiseen. Näihin vaihtoehtoihin liittyy kuitenkin esityksessä mainittuja perustuslaillisia ongelmia (ks. PeVL 55/2006). Mietinnössä ei ole kuitenkaan lähestytty ongelmaa toisen ratkaisumallin suunnasta, joka on tuomareiden osalta mahdollistettu tuomioistuinlain 14 luvun 2 §:n säännöksellä. Toisin sanoen voitaisiin määrätä, että toisen käräjäoikeuden palveluksessa oleva henkilö voitaisiin määrätä ratkaisemaan asioita toisessa käräjäoikeudessa.

Käytännön menettelytapa olisi se, että kunkin tuomioistuimen tulosneuvottelussa voitaisiin todeta henkilöstövajaus tai ylimiehitys. Tällöin voitaisiin sopia siitä, että ylimiehitetty käräjäoikeus voidakseen jatkaa osaavan henkilöstönsä palvelussuhteita sitoutuu siihen, että joku sen käräjäsihteereitä voidaan määrätä ratkaisemaan tietty lukumäärä toisen käräjäoikeuden asioita. Määräyksen siihen antaisi joko hovioikeus tai asioita käsittelevä käräjäoikeus toisen käräjäoikeuden esityksestä.

Tällä menettelytavalla pystyttäisiin ratkaisemaan siirtymävaiheessa sekä henkilöstön siirtoa että toimitiloja koskevat ongelmatilanteet joustavasti. Käytännön kokemus esimerkiksi kiinteistöasioiden siirrosta on osoittanut, että tällaiset ongelmatilanteet ovat varsin lyhytaikaisia, mutta yksittäisen työntekijän kannalta hyvinkin merkityksellisiä. Tulevaisuudessa tällaisen menettelytavan olemassaolo myös mahdollistaisi muutoinkin poikkeuksellisten työmäärien tasaamisen yksiköiden välillä. Olisi tulevaisuuden kannalta suotavaa, että tällaisille joustaville menettelytavoille luotaisiin edellytykset. Se auttaisi tehostamaan resurssien käyttöä. Kun asiat käsiteltäisiin käytännössä sähköisessä menettelyssä, työntekijän fyysisellä sijoituspaikalla ei olisi sellaista käytännön merkitystä kuin aikaisemmin.

Kysymys on hyvin pitkälle siitä, onko meillä rohkeutta ja asenteellista valmiutta kokeilla ja toteuttaa hiukan tavanomaisesta poikkeavia ratkaisumalleja. Jäykillä rakenteilla voidaan saada aikaan vain joustamattomia ja heikommin tuloksia tuottavia yksiköitä. Tällaisessa siirtymävaiheessa olisi erinomainen tilaisuus luoda uusia joustavampia menettelytapoja, kokeilla niiden käyttöä ja myöhemmin käyttää niitä myös muissa tilanteissa resurssien tasaamiseksi. Tämä olisi hyvä tapa nostaa tuomioistuinlaitoksen tuottavuutta.

Lainsäädäntöteknisesti muutos olisi helppo toteuttaa lisäämällä tuomioistuinlain 19 luvun 6 §:ään lain 14 luvun 2 §:n sisältöä mukaileva uusi momentti. Määräyksen aikarajaksi olisi syytä määrätä vuosi kerrallaan. Määräys voitaisiin siten myös uusia. Koska määräys ei sähköisten käsittelyiden vuoksi edellyttäne työskentelyä toisella paikkakunnalla, suostumus ei ehkä olisi tarpeellinen. Säännös olisi yksinkertainen,

mutta toisi uuden työkalun siirtymävaiheen ongelmien ratkaisuun ja myöhemmin hyvän apuvälinen resurssien joustavaan allokointiin.

Säännös voitaisiin laatia esimerkiksi seuraavaan muotoon:

> *Käräjäoikeuden kansliahenkilökuntaan kuuluvan voidaan [suostumuksellaan] määrätä enintään vuodeksi kerrallaan ratkaisemaan asioita muussa tuomioistuimessa kuin siinä, johon hänet on nimitetty, jos se on perusteltua vastaanottavassa tuomioistuimessa käsiteltävien asioiden lukumäärän vuoksi. Hovioikeus antaa tällaisen määräyksen toimia sen tuomiopiiriin kuuluvassa käräjäoikeudessa.*

Ainakin perusteluissa olisi syytä mainita, että määrääminen tapahtuu molempien käräjäoikeuksien laamannien esityksestä ja että käytännössä asiasta sovittaisiin osana käräjäoikeuksien tulossopimuksia ja niiden toteuttamiseksi.

Vaasan hovioikeuspiiri

Esityksen mukaan Vaasan hovioikeuspiirissä asioita käsittelisi ainoastaan Pohjanmaan käräjäoikeus. Kielellisistä syistä asioita täytyy keskittää sinne. Asetusluonnoksen mukaan tähän liittyisi kuitenkin sellainen poikkeusmääräys, että Satakunnan KO:n toimialueen asiat käsiteltäisiinkin Pirkanmaan KO:ssa. Esitystä perustellaan sillä, että Satakunnan KO:n henkilökunnan olisi helpompi siirtyä työskentelemään siellä kuin Vaasassa. Hovioikeus toteaa, että etäisyys Porin ja Tampereen välillä on noin 130 kilometriä ja matka-aika eri kulkuvälineillä noin puolitoista tuntia yhteen suuntaan eli kolme tuntia päivässä. En ole vuosilomani vuoksi ehtinyt selvittämään, mistä tieto tällaisesta halukkuudesta siirtyä on tullut hallituksen esitykseen. Ainakaan Satakunnan käräjäoikeuden laamannin tiedossa tällaista halukkuutta ei tietojeni mukaan ole. Joka tapauksessa on varsin todennäköistä, että halukkuus tällaiseen järjestelyyn liittyisi siirtymäaikaan, mutta kysymys ei todennäköisesti olisi kovin pitkäaikaisesta järjestelystä. Sen sijaan lakiin otettu oikeuspaikkamääräys olisi pysyvä.

Hovioikeus ehdottaa vielä selvitettäväksi myös sitä, voitaisiinko Kanta-Hämeen maakunnan asiat käsitellä Varsinais-Suomen asemesta Pirkanmaalla, jolloin sinne syntyisi tarve palkata lisähenkilökuntaa ja synnyttää näin tarvittaessa mahdollisuus työllistää Satakunnan käräjäoikeuden henkilökuntaa, jos sille vastoin edellä sanottua on todellinen tarve.

Esityksellä on varsin pieni vaikutus hovioikeuteen saapuviin lainkäyttöasioihin. Järjestelyt vaativat kuitenkin jonkin verran yhteistyötä ja yhteisiä pelisääntöjä käräjäoikeuksilta. Hovioikeuspiirien käräjäoikeuksilla on varsin paljon yhteistyötä keskenään ja hovioikeuden kanssa mm. yhteisten päällikkökokousten, tuomaripäivien ja vapaamuotoisemman yhteydenpidon kautta. Hovioikeus suorittaa myös piirissään tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n mukaisia valvontatoimia, joiden yhteydessä mahdollisiin ongelmiin voidaan kiinnittää huomiota ja pyrkiä löytämään niihin yhteisesti hyväksyttyjä toimivia ratkaisuja.

Yleensä virastojen toimialueet tulee pyrkiä määräämään johdonmukaisesti. Tämä aluejako olisi merkittävä poikkeus tästä periaatteesta. Työntekijöiden työpaikkojen sijoittamismahdollisuudet on toki syytä ottaa huomioon. Ongelmia tulisikin pyrkiä ratkaisemaan muilla keinoilla. Edellä on esitetty muita keinoja, jotka voisivat tarjota joustavia ratkaisu paitsi tähän ongelmaan ja myös muihin käräjäoikeuksien henkilöstöongelmiin tulevaisuudessa.

Vaasan hovioikeuden tuomiopiirissä yhden tuomiopiirin voisivat muodostaa länsirannikolla toimivien Satakunnan, Pohjanmaan ja nykyisen Keski-Pohjanmaan käräjäoikeuksien tuomiopiirit (väestömäärä näissä yhteensä 473.617 henkilöä, asiamäärä 30.237) ja toisen sisämaassa toimivien Etelä-Pohjanmaan ja Keski-

Suomen käräjäoikeuksien tuomiopiirit (väestömäärä näissä yhteensä 469.297 henkilöä ja asiamäärä 30 973). Asioita käsittelevät tuomioistuimet olisivat kaksikielinen Pohjanmaan ja yksikielinen Keski-Suomen käräjäoikeus. Keski-Suomen käräjäoikeudessa asioiden käsittelyajat ovat hovioikeuspiirin lyhimmät, mikä seikka hallituksen esityksen perusteluiden mukaan olisi tullut ottaa huomioon käsitteleviä tuomioistuimia valittaessa. Asukasmäärä takaisi pitkälläkin aikavälillä toiminnan kehittämisen kannalta tarpeeksi suuren asiamäärän. Tämä ratkaisu olisi hovioikeuden näkemyksen mukaan alueellisesti yhtä koko hovioikeuspiirin käsittävää tuomiopiiriä tai esityksen mukaista hovioikeuspiirien rajoista poikkeavaa ratkaisua parempi ja tasapainoisempi vaihtoehto, joka olisi helpommin pantavissa täytäntöön. Kun on saatu kokemuksia erikokoisten yksiköiden toiminnasta, voitaisiin tilannetta tarkastella uudestaan.

Vaasan hovioikeus ei katso aiheelliseksi ottaa kantaa enemmälti muissa hovioikeuspiireissä suunniteltuihin järjestelyihin.

Uudistuksen voimaantulon ajankohta

Käräjäoikeusverkon muutos astuu voimaan vajaan kymmenen kuukauden kuluttua. Tämän uudistuksen olisi ollut tarkoituksenmukaista astua voimaan samaan aikaan, koska muutoksella on iso vaikutus henkilöstömääriin ja toimitiloihin. Kun esitys on viivästynyt ja vasta nyt eduskuntavaiheessa, tämä aikataulu ei ole realistista. Uudistuksen valmistelu myöhästymistä on vaikea kuroa umpeen liian hätäisellä eduskuntakäsittelyllä ja liian niukalla toimeenpanoajalla. Toisaalta on hyvä, että uusien käräjäoikeuksien aloittaessa on tiedossa, mitä asioita ja kuinka paljon ne tulevat käsittelemään tulevaisuudessa ja kuinka paljon siihen tarvitaan henkilökuntaa sekä toimitiloja. Toimivin vaihtoehto olisi, että uudistuksesta päätetään mahdollisimman joutuisasti ja sen voimaantuloajankohdasta ja mahdollisista muista porrastuksista päätettäessä kuunneltaisiin käräjäoikeusverkon toimeenpanosta vastaavia.

Uudistuksen onnistunutta täytäntöönpanoa tukisi myös se, että tietojärjestelmät ovat valmiina, kun uuteen menettelyyn siirrytään. Tuomioistuinten AIPA-hanke tulee muuttamaan huomattavasti tietojärjestelmiä. Summaaristen asioiden uusi organisaatio ja uudet tietojärjestelmät olisi tarkoituksenmukaisinta saattaa voimaan samanaikaisesti. Tämän suunnitteluun ei ole otettu kantaa esityksessä. Tietojärjestelmähankkeiden aiheuttamat ongelmat voivat olla käytännössä suuria. Lakivaliokunnan olisi perusteltua pyytää tästä asiasta selvitys.

Tässä tilanteessa olisi järkevää suunnitella jonkinasteista porrastusta uudistusten etenemiselle. Vaihtoehtoina olisivat uudistuksen aikataulutettu ja siten asteittainen voimaansaattaminen tai uudistuksen toteuttaminen tässä vaiheessa nyt esitettyä suppeampana ja varautuminen myöhemmin korjaamaan asia lainsäädäntöteitse. Sitä koskeva esitys voitaisiin käsitellä jonkin muun suuremman esityksen yhteydessä. Samalla voitaisiin kerätä kokemuksia uudistuksen täytäntöönpanosta ja sen vaikutuksista toiminnan tehokkuuteen. Näin saataisiin hyödyllistä tietoa myös sitä kautta, että käytännössä uudistusta mitä ilmeisimmin aiotaan joka tapauksessa toteuttaa eri osissa maata kovin eri tahdissa ja erilaisilla periaatteilla.

Vaasassa maaliskuun 7 päivänä 2017

Tapani Vasama

Presidentti

Vaasan hovioikeus